

ניסוי וגזרעין זני מאוניק מאיפוס זניה

צ"ן יהב סגיו 1996

גקציה

אלדד קרוק, עוזי גדיש - מושב עין יהב.
 רבקה אופנבך, רם גולן, ישראל צברי - מו"פ ערבה.
 יורם צביאלי - שה"מ, לה"ד נגב.

בעונת סתיו 96/7 היקף שטחי המלון הסתווי בערבה המרכזית עמד על-5000 דונם. משך תקופת הגידול קצרה, עלות הגידול נמוכה והיצוא בספטמבר, אוקטובר פודה בשנים האחרונות מחירים סבירים עם נטייה לנמוכים. אחרי מסי שנים בהן לא בצע ניסוי זנים בערבה המרכזית, החלט לערוך ניסוי זנים במטרה לתת מענה לאחוזי היצוא הנמוכים והיות המלונים בעונה זו גדולים מידי. המבחן נערך בחלקה מסחרית אצל עוזי גדיש במושב עין-יהב. השטח אופיין בעצמת צמיחה רבה ביותר המיוחס לזיבול האורגני ולמשטרי ההשקיה והדישון על רקע של גידול בקרקע כבדה. נערכו 8 קטיפים בין ה- 24.9.96 ל- 14.10.96. שמות הזנים וחברות הזרעים מופיעים בטבלה 1, אפיון העמידויות לפוזריום קימחון ווירוס MNSV בטבלה 2, נתוני היבול הכללי, היבול ליצוא, ומדד לבכירות ואפילות מוצגים בטבלה 3 תוצאות מבדק ההשהיה והאיכות בטבלה 4.

טבלה מס' 1: שמות הזנים וחברות הזרעים - עין יהב סתיו 96

מס' חזרות	שם חברת הזרעים/יבואן	שם הזן
5	---	גליה
5	---	ערבה
5	הזרע	C-8
5	שוק חקלאי - פיוניר	1022
5	שוק חקלאי - פיוניר	5093
5	נירית	נירית
5	הזרע	51/2
5	הזרע	51/3
5	הזרע	52
2	שוק חקלאי - פיוניר	M-5080
2	שוק חקלאי - פיוניר	FH-136
4	שוק חקלאי - פיוניר	FH-154
2	שוק חקלאי - פיוניר	FH-160
2	זרעים גדרה	גולן
2	סמקו - DE RUITER	1143
2	סמקו - DE RUITER	1138
2	מכתשים - ASGROW	13077

טבלה מס' 2 : הגדרת העמידויות - עין יהב סתיו 96

וירוס mnsv	גזעי קימחון		גזעי פוזריום				הזן
	2	1	1,2	2	1	0	
		X					גליה
		X					ערבה
		X					C-8
		X		X		X	1022
		X	X	X	X	X	5093
		X					נירית
		X		X	X	X	51/2
		X		X	X	X	51/3
		X		X	X	X	52
	X	X		X	X	X	M-5080
		X		X	X	X	FH-136
		X		X	X	X	FH-154
	X	X		X	X	X	FH-160
	X	X					גולן
		X					13077
X			X	X		X	1138
							1143

טבלה מס' 3: נתוני היבול לזנים, עין יהב סתיו 96

התפלגות היבול לתקופות (*)		% לא ראוי לשוק	% גדול מ-4	% שוק מקומי	יצוא			משקל כללי קג"מ/מ"ר	זן
תקופ' 2	תקופ' 1				מ.פ.מ. (גר')	אחוז	משקל ('ק/מ')		
87.5a	12.5c	2ab	9ab	69	1220a	29c	1.3e	4.5b	גליה
32.5c	67.5a	0b	14ab	46	1120bc	54ab	2.4dc	4.5b	ערבה
68.5b	31.5b	1ab	3b	65	1060c	34c	1.9de	5.5b	C - 8
65.4b	34.6b	1ab	22a	51	1080bc	48b	2.5dc	5.3b	1022
32.3c	67.7a	0b	9ab	48	1030c	52b	3.2abc	6.0b	5093
31.9c	68.1a	2ab	10ab	41	1060c	57ab	2.9bcd	5.1b	נירית
69.2b	30.8b	1ab	10ab	34	1050c	65a	3.4abc	5.3b	51/2
67.0b	33.0b	1ab	10ab	32	1052c	67a	3.7ab	5.6b	51/3
60.5b	39.5b	1ab	13ab	44	1180ab	55ab	3.3abc	6.0b	52
24.7	75.3	3a	12ab	51	1050c	46b	3.3abc	7.2a	FH-154
35.8	64.2	0	6	37	950	63	3.6	5.7	M-5080
39.8	60.2	3	22	47	1107	50	3.0	5.6	FH-136
60.9	39.1	0	13	56	1118	44	2.3	5.2	FH-160
56.7	43.3	0	10	30	957	70	3.7	5.3	גולן
68.7	31.3	0	4	33	884	67	3.2	4.8	1143
57.9	42.1	2	0	43	929	55	2.4	4.4	1238
81.6	18.4	3	48	71	1113	26	1.7	6.3	13077

(*) אפיון תקופות הקטיף:
 תקופה 1 : 27/9 - 29/9
 תקופה 2 : 2/1 - 14/10

טבלה מס' 4: בדיקות איכות פיטיות וכימיות, עין יהב סתיו 96

זן	% מוצקים	% רכים	% התמוטטות חיצונית	% התמוטטות פנימית	חריגי צבע	ציון איכות (*) (1-10)	TSS	סוכרוז mg/gfw
גליה	94	0	56	0	20	5.04	9.8	31
ערבה	79	0	40	0	2	3.31	8.7	29
C - 8	98	0	59	0	5	5.69	9.2	23
1022	83	0	29	0	5	4.55	10.1	34
5093	85	0	52	0	0	4.0	9.5	35
נירית	71	3	37	0	2	3.43	8.8	29
51/2	77	1	48	10	0	2.98	9.7	32
51/3	80	0	55	0	1	3.6	10.2	31
52	86	0	65	0	1	3.65	8.8	26
FH-154	70	0	60	0	0	2.64	8.4	25
M-5080	87	0	43	0	0	4.36	10.1	35
FH-136	89	0	52	0	0	3.72	8.9	29
FH-160	82	0	6	0	4	6.24	9.6	27
גולן	70	0	50	0	7	3.32	8.8	24
1143	87	0	23	0	4	5.01	9.1	29
1238	52	2	1	4	3	4.78	10.2	33
13077	51	0	21	0	25	3.66	9.6	21

(*) ערך ציון האיכות מרכב מערכי הטורים הבאים:
 לפרי המוצק תרומה של - 40 % .
 להתמוטטות החיצונית תרומה של - 30 % .
 להתמוטטות הפנימית תרומה של - 30 % .
 רק פרי הראוי ליצוא הגיע למבדק האיכות.

ציון ודוקטור

התקבל יבול כללי גבוה בכל הזנים ללא הבדל מובהק ביניהם, הבדלים גדולים נמצאו בכמות הפרי הראוי ליצוא.

זני המבחן - יבול גבוה ליצוא התקבל בזנים 51/3, 51/2, 52 ו-5093. רמת מוצקות גבוהה הייתה לזנים C-8 ו-גליה, מוצקות נמוכה לזן נירית. אחוז פרי רך מסוים לזנים נירית ו-52. התמוטטות חיצונית נמוכה נמצאה בזנים 1022, נירית, ערבה ו-51/2. רמת ההתמוטטות הפנימית הייתה נמוכה בכל הזנים ולא נמצא הבדל מובהק ביניהם.

רמת סוכר גבוהה לזנים 51/3, 1022, גליה, 51/2, 5093 ו- C-8. אחוז חריגי צבע גבוה במיוחד לזן גליה, בין שאר הזנים לא נמצא הבדל מובהק. פרי גדול לזנים 1022 ו-52, משקל פרי ממוצע דומה לזן C-8 יש לזנים 5093, נירית, 51/2, גדול מהם הזן ערבה, וגדול מכלם באופן מובהק הזן גליה. הזנים 5093 ונירית בכירים כמו הערבה, אפילים מהם הזנים C-8, 51/2, 51/3, 1022 ו-52, אפיל מכולם הזן גליה.

זני התצפית - אחוז יצוא גבוה התקבל בזנים גולן 1134, 5080, 1238, התבלט באחוז יצוא נמוך הזן 13077. מוצקות טובה לזנים 136, 5080, 1143 ו-160. התמוטטות חיצונית ברמה גבוהה לזנים 154, 136 ו-לגולן. אחוז סוכר גבוה לזנים 1238, 5080, 13077 ו-160.

חריגי צבע ברמה גבוהה מאד לזן 13077. פרי קטן ביותר לזן 1143, מעט גדולים ממנו גולן, 1238 ו-5080. הזן 154 בכיר אף מהערבה, אפיל במיוחד הזן 13077 ודומה בתכונה זו לגליה.

סיכום

מבין זני המבחן התבלטו הזנים 51/3, 51/2, 52 ו-5093 עם יבול גבוה ליצוא, זנים אלה שומרים על רמת איכות טובה. גודל טוב ליצוא (מגביל ל- C-8) לזנים 51/3, 51/2 ו-5093, והם הזנים הראויים להפצה בהיקף חצי מסחרי לחקלאי האזור. מבין זני התצפית הצטיינו ביבול גבוה ליצוא הזנים גולן 5080, 154, 136 ו-1143, אך מבניהם שומרים על מוצקות טובה לאחר אחסון רק הזנים 5080, 136 ו-1143. מבין שלושת האחרונים המתאמים בגדלים ליצוא נותרו רק הזנים 5080 ו-1143, יש לשים לב כי הזן 1143 קטן בגודל מהזן C-8, משקל הפרי הממוצע הגיע ל-930 ג' בהשוואה ל-1060 ג' משקל פרי ממוצע של הזן C-8. הזן 5080 אפיל מהערבה ודומה ל- C-8 במועד הקטיפה.

חשוב להדגיש כי הזן 5080 עמיד לקימחון גזע 2, עמידות לקימחון יכולה להתבטא בחסכון לא מבוטל בחומרי הדברה ובעיקר באפשרות לשמור שטח בריא עד לסיום הקטיפה.